Svenska kyrkan
CARL JOHANS PASTORAT

DOKUMENT			DIARIENUMMER
Inköpspolicy			P 2026-0011:8
BESLUTSFATTARE	BESLUTSDATUM	BESLUT GÄLLER FRÅN	SENAST UPPDATERAD
Kyrkorådet	2026-05-25		
UPPRÄTTAT AV	ANSVARIG AVDELNING		DOKUMENTTYP
Miljögruppen	Pastoratet		Policy

Inledning

Syfte och bakgrund

Svenska kyrkan ska enligt kyrkoordningen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och kyrkans medel ska förvaltas effektivt och på ett etiskt försvarbart sätt i enlighet med kyrkans grundläggande värderingar.

Svenska kyrkan gör årligen inköp för stora belopp och förvaltar ett avsevärt finansiellt kapital. Konsumtionen och investeringarna ger upphov till stora utsläpp och riskerar även att påverka mänskliga rättigheter negativt. Genom medvetna systematiska processer och val kan vi påverka leverantörer, förvaltare och bolag på egen hand och i samverkan med andra aktörer såväl i Sverige som internationellt. Som stöd finns möjligheten att avropa ramavtal med leverantörer för särskilt hållbarhetspåverkande produkter och tjänster. Nytänkande kring behov och konsumtion kan också bidra till den nödvändiga omställningen. Att använda, vårda, laga och uppdatera det man redan har bidrar till en cirkulär konsumtion, liksom samnyttjande mellan verksamheter och enheter. I samarbeten med kapitalförvaltare har hållbara fonder tagits fram.

Denna inköpspolicy kompletterar kyrkoordningens bestämmelser om ekonomisk förvaltning. I policyn beskrivs de grundläggande principer som ska tillämpas på alla inköp som görs.

Syftet med policyn är att säkerställa att anskaffningsbehovet tillgodoses på ett kvalitetsmässigt och kostnadseffektivt sätt med hänsyn tagen till miljökonsekvenser och vad som är etiskt försvarbart. Syftet uppfylls genom:

- ett etiskt och socialt ansvar gentemot berörda parter både inom och utanför organisationen.
- ett långsiktigt ansvarstagande för miljö och hållbar utveckling.
- att inköpsrutinerna görs effektiva, ekonomiska och tillämpade.

Omfattning

Policyn gäller all upphandling och alla inköp av varor och tjänster för Carl Johans pastorat. Inköpen ska härutöver ske enligt, av kyrkoherden, fastställd inköpsinstruktion.

Målgrupp

Den primära målgruppen för policyn är beslutsfattare och medarbetare som gör inköp.

Uppdatering

Kyrkorådet ska minst en gång per mandatperiod uppdatera policyn.

Grundläggande principer

Vid inköp ska följande principer tillämpas:

- ***Människovärdesprincipen***

Föreställningen om ett människovärde som är lika för alla människor är fundamental både för en kristen etik och för det demokratiska samhället. Ur människovärdesprincipen följer såväl negativa som positiva förpliktelser. De negativa plikterna sätter vissa bestämda gränser för vårt handlande. Varje människa ska behandlas med respekt och får inte utnyttjas på ett otillbörligt sätt. De positiva plikterna innebär krav på aktiva insatser för att främja andra människors väl. De positiva förpliktelserna är relaterade till ett krav på rättvis fördelning och likställdhet mellan människor. Människovärdesprincipen återspeglas idag i olika konventioner för mänskliga rättigheter.

- ***Principen om det goda förvaltarskapet***

Enligt förvaltarskapstanken uppfattas de tillgångar som vi människor förfogar över som gåvor som vi har fått av Gud för att brukas i våra medmänniskors tjänst. Människan är en förvaltare av Guds gåvor, men även en skapad medskapare. Det finns en ömsesidighet i relationerna inom skapelsen och mellan människan och Gud. Detta rymmer ett ansvar både mot andra människor och mot skapelsen i övrigt. Det handlar om att använda olika naturtillgångar för att tillgodose människors behov och om att vårda naturen med tanke på dess egenvärde och på framtida generationers behov.

- ***Affärsmässighet***

När Svenska kyrkan gör inköp genom upphandling ska enligt kyrkoordningen de konkurrensmöjligheter som finns utnyttjas och inköpet ska även i övrigt genomföras affärsmässigt. Anbudsgivare, anbudssökande och anbud ska behandlas utan ovidkommande hänsyn (47, 49 kap. 3 § kyrkoordningen).

Kravet på affärsmässighet gäller vid alla inköp som sker genom upphandling och för alla delar i inköpsprocessen. Vid avrop från ett ramavtal är kravet på affärsmässighet redan tillgodosett genom själva ramavtalet. Svenska kyrkan omfattas inte av lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (fortsättningsvis LOU) annat än i undantagsfall. Dock används bestämmelserna i LOU som vägledning för bedömningen av vilka upphandlingsförfaranden som är att anse som affärsmässiga. I termen affärsmässighet ingår att leverantörer ska behandlas på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt och att upphandlingen ska genomföras på ett öppet sätt. Beloppsgräns för när upphandling ska ske är 700 tkr exkl moms. Om beloppet understiger 700 tkr exkl moms men uppfattas väsentligt, kan det utifrån affärsmässighetsperspektivet ändå vara relevant att ta in flera offerter. Ta gärna stöd av inköpssamordnaren för bedömning.

Avrop från ett ramavtal

Svenska kyrkan på nationell nivå tecknar olika typer av ramavtal. Ramavtalen är framtagna på ett sätt som uppfyller kyrkoordningens krav vid upphandling. Ramavtalen syftar till att skapa förutsättningar för resurseffektivitet och funktionssäkring med beaktande av hållbarhetsfrågor. Om det finns möjlighet att göra inköp genom avrop från ett ramavtal ska detta göras. Endast om det finns särskilda skäl, får undantag göras.

Särskilt om jäv i inköpsärenden

I kyrkoordningen finns bestämmelser om jäv. En person får inte delta i handläggning av ett inköpsärende som rör denne eller dennes make, sambo, förälder, barn, syskon, någon annan närstående eller något personen närstående intresse. Detsamma gäller om det i övrigt finns

någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till personens opartiskhet i ärendet. Den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot henne eller honom själv ska självmant ge det till känna. (3 kap. 19 §, 4 kap. 16 och 17 §§, 7 kap. 15 § kyrkoordningen.) Rekommendationer kring jäv finns även i Handfast (handledning i fastighetsförvaltning och upphandling) kapitel 4 ”Särskilda förutsättningar för upphandlingar i Svenska kyrkan”. Det som gäller jäv vid upphandlingar ska appliceras på samtliga inköpssituationer i Carl Johans pastorat där så är rimligt.

Ansvarsfull inköpsorganisation

Inför inköp ska en analys av både hållbarhet och finansiella aspekter genomföras och under avtalsperioden ska avtal följas upp utifrån etiska risker och risk för negativ miljöpåverkan.

Enligt Svenska kyrkans färdplan för klimatet handlar hållbara inköpsprocesser om att beakta risker för negativ påverkan på människor och miljö. Det sker genom att säkerställa att rutiner för inköp är grundade i policyer, att kompetens, resurser och organisatoriskt stöd finns tillgängliga för den som gör inköpet, samt genom kravställan på leverantörer och uppföljning av de inköpsavtal som ingåtts.

Uppförandekod för leverantörer

Avtal ska bara slutas med företag som rättar sig efter internationella regelverk, vilka syftar till att skydda människor och miljö, och som uppträder ansvarsfullt mot sina anställda, det omgivande samhället och miljön. Befintliga och potentiella leverantörer ska uppmuntras att kontinuerligt arbeta med miljö, mänskliga rättigheter och ansvarsfull styrning. Detta sker genom dialog kring våra respektive miljöarbeten, särskilt i första kontakt med ny leverantör innan överenskommelse om och underskrift av uppförandekod.

Kraven avseende etik och hållbar social, miljömässig och ekonomisk utveckling som en leverantör ska uppfylla framgår av ”Svenska kyrkans uppförandekod för leverantörer” (fortsättningsvis uppförandekoden), beslutad av kyrkostyrelsen.

Särskilt om externt finansierad verksamhet

Vid inköp som sker helt eller delvis med medel från externa finansiärer och där finansiären ställer särskilda krav kopplade till inköpsprocessen, ska finansiärens krav följas. Detta gäller dock inte om finansiärens regelverk står i strid med Svenska kyrkans grundläggande värderingar.